

LAHDEN KAUPUNGIN LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ

Aika	15.10.2018 klo 13.10 – 15.25	
Paikka	Lahden pääpoliisiasema (Esikuntakatu 4, Lahti)	
Läsnä	Kristiina Kartimo Risto Helander Päivi Sieppi Johanna Lahtimo Suvi Ruusunen Juha Patrakka Hannu Huovinen Erkki Liedes Ari-Pekka Lattu Jouni Takala Jarmo Kouhia Matti Sinervä Erkki Wahlfors Terhi Svenss	Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden tilakeskus Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden kaupunki, varhaiskasvatus / Kanervan päiväkoti Lahden kaupunki, varhaiskasvatus Lahden kaupunki, sivistyspalvelut Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Liikenneturva Hämeen poliisilaitos Päijät-Hämeen pelastuslaitos Autoliitto, Lahden seudun osasto Royal Cycling Team ry Ramboll Finland Oy
Tiedoksi	Saara Vauramo Matti Heikkinen Lotta Palomäki Jukka Lindfors Mika Lastikka Antti Prepula Jari Saatsi Patrik Heimala Heikki Turunen Katja Suhonen Satu Tuomikoski Tarja Korhonen Herkko Jokela Marko Kelkka Antti Laine Helena Nurmio Marika Leppäniemi	Lahden kaupunki, Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut / Ympäristökehitys Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö Lahden kaupunki, konsernipalvelut (turvallisuus ja riskienhallinta) Lahden kaupunki, liikuntapalvelut Lahden kaupunki, liikuntapalvelut (varalla) Lahden kaupunki, lukiokoulutuspalvelut Lahden Seudun Liikenne Liikenneturva Liikenneturva ELY-keskus ELY-keskus ELY-keskus Salpausselän Samoojat ry Ramboll Finland Oy

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Kokous avattiin kello 13.10. Puheenjohtajana toimi Jouni Takala ja sihteerinä Terhi Svenss.

Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpanoon todettiin seuraavat muutokset edellisen kokouksen jälkeen:

- Nuorisopalveluiden edustaja Markku Sarpio on jäänyt pois ryhmästä. Uutta edustajaa selvitetään.
- Lahden seudun liikenteen edustajana ryhmässä on jatkossa Katja Suhonen.
- Lukiokoulutuspalveluiden edustajaksi ryhmään on nimetty Heikki Turunen.
- Varhaiskasvatuksen toiseksi edustajaksi ryhmään on nimetty Suvi Ruusunen Miia Kempin tilalle.
- Koulutuskeskus Salpauksen edustajaksi ryhmään on nimetty Ismo Hämäläinen ja varalle Markku Kortelainen.
- Neuvolan edustajana ryhmässä ollut Kati Kananen on jäänyt pois ryhmästä. Uutta edustajaa selvitetään.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan kokouksen työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen muistio (8.6.2018)

Käytiin läpi ja hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4. Lahden kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelma

Lyhyt tilannekatsaus

- Työ alkaa olla kohta viimeistelyvaiheessa.
- Liikennenympäristön toimenpidetaulukkoa sekä liikennekasvatuksen ja viestinnän toimintasuunnitelmaa viimeistellään.
- Työ valmistuu kokonaisuudessaan tammikuun loppuun mennessä.
- Käytiin läpi liikenneturvallisuustyön tavoitteet, joita on hieman muokattu edellisen kokouksen jälkeen.
 - o Tarkennetaan rakennustyömaiden tiedottamiseen liittyvää kohtaa seuraavasti: "Varmistetaan aktiivinen tiedotus muuttuneista liikennejärjestelyistä rakennustyömaiden yhteydessä."
- Liikenneturvallisuuteen liittyen keskusteltiin seuraavaa:
 - o Mainittiin Villähteellä tapahtunut vakava pyöräilyonnettomuus, joka johtui tien huonosta kunnosta (kyseessä ELY-keskuksen tie). Lisäksi mainittiin Uudenmaankatu 11:n kohdalla olevat taloyhtiön parvekkeet, jotka ovat matalalla ja aiheuttavat siksi vaaratilanteita muun muassa näkövammaisille.
 - o Ehdotettiin, että tulisi koota tietoja huonokuntoisista kohdista pyöräteillä ja toimittaa ne Lahden kaupungille ja ELY-keskukselle. Todettiin, että jatkuvaa liikenneturvallisuuden vaaranpaikkojen kartoitustyötä tehdään jo nykyiselläänkin ja esiin tulleita epäkohtia saatetaan tiedoksi em. tahoille. Todettiin myös, että katuverkolla on tehty paljon päällystekorjauksia.

Liikennenympäristön toimenpide-ehdotukset

- Käytiin läpi toimenpide-ehdotusten taulukko.
- Liikenneturvallisuustyöryhmä kannatti esitystä, että Vesijärvenkadun ja Vuorikadun sekä Vesijärvenkadun ja Puistokadun suojateiden tarpeellisuus arvioidaan ja mahdollisesti poistetaan suojatiet.
 - o Todettiin, että myös ryhmällä on kokemuksia vaaratilanteista näissä ylityskohdissa.

- Saksalankadun liikennevaloista todettiin, että alueella on tehty kaapelivian korjaustoita, millä saattaa olla vaikutusta liikennevalo-ohjaukseen. Saksalankadulle esitetyt toimenpiteet pidetään kuitenkin taulukossa sellaisenaan.
 - o Saksalankadulla tapahtuneet onnettomuudet ovat olleet tyypillisesti alhaisilla nopeuksilla tapahtuneita peräänajoja.
 - o Korjataan taulukkoon Saksalankadun toimenpiteiden teema (nyt merkitty teemaksi ajonopeuksien hillitseminen).
- Yleisesti todettiin, että katu- ja maantieverkolla on paljon huonokuntoisia tiemerkeitä ja liikennemerkeitä, jotka tulisi saada kuntoon. Lisäksi liikennemerkkien tarpeellisuutta tulisi tarkastella: liikennemerkkien vaikuttavuus voi heiketä, jos merkkejä on tarpeettomasti tai väärissä paikoissa.

Liikennekasvatuksen ja viestinnän toimintasuunnitelma

- Käytiin lyhyesti läpi liikennekasvatuksen ja viestinnän toimintasuunnitelmaa. Edelliseen versioon verrattuna uuteen versioon oli lisätty maininta päättäjistä ja heidän informoinnistaan (suunnitelman alkuosan teksti, vuosikello sekä kunnan ja yritysten taulukko).
- Tehdään seuraavat korjaukset/lisäykset varhaiskasvatuksen taulukkoon:
 - o Retkillä käytetään pyöräilykypärää, jos ollaan liikkeellä pyörällä. → Korvataan: Päiväkodin pihalla harjoitellaan pyöräilykypärän käyttöä.
 - o Osallistutaan aktiivisesti tapahtumaan, kun se järjestetään (Turvaa tenaville). → Korvataan: Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan tapahtumaan, kun se järjestetään.
 - o Turvallinen esikoulumatka -kohtaa lisätään: Mahdollisuus hakea esikoulukuljetusta, jonka perusteena on matkan pituus tai vaarallisuus.
 - o Ilo kasvaa liikkuen ja Liikkuva koulu -ajattelutavan soveltaminen esiopetuksessa. → Korvataan: Ilo kasvaa liikkuen -ajattelutavan soveltaminen esiopetuksessa.
- Lisätään Päivä paloasemalla -tapahtuma, jonka vastuutahona on pelastuslaitos ja yhteistyötahona Liikenneturva.
- Luonnokseen voi edelleen toimittaa kommentteja loka-marraskuun aikana, kommentit sähköpostitse Terhille.

Työn raportointi

- Työstä laaditaan esite, jota voi jakaa esimerkiksi päättäjille, kaupungin ja yritysten henkilöstölle tai suoraan kuntalaisille.
- Esiteluonnos toimitetaan ryhmälle tutustuttavaksi myöhemmin.
- Työstä laaditaan lisäksi esittelykalvosarja, jota voi hyödyntää työn esittelyssä.

Johtoryhmäinfo

- Liikenneturvallisuuksuunnitelmaa on tarkoitus esitellä kaupungin johtoryhmälle, jotta tieto suunnitelmasta saadaan kaikkien hallintokuntien johdolle ja sitä kautta henkilöstölle eteenpäin.
- Terhi sopii asiasta tarkemmin Marin ja Kristiinan kanssa.

5. Hallintokuntien ajankohtaiset kuulumiset

Varhaiskasvatus

- Suunnitelmatyön toimintaohjelmaluonnosta on käyty hyvin läpi yksiköissä.
- Liikenneturvallisuuksuuskoulutus on pidetty kaikilla alueilla Lahdessa.
- Kaupungin osallistuminen valtakunnalliseen Kilometrikisaan oli innostanut henkilöstöä pyöräilemään.

Kaupunkiympäristö

- Suunnitelmatyön toimenpidelistaa on käyty läpi.
- Loppuvuotta varten valmistellaan hankkeita ja kilpailutuksia.

Perusopetus

- Liikkuva koulu -rahoitus lakkaa ensi vuonna (budjettiesityksessä ei ole varattu rahaa).
- Liikuntakasvatuksen ohjelmaa laaditaan.
- Luokat liikkuvat liikenteessä. Keskusta-alueella reitit ovat hyviä.
- Pyöräily ja siihen liittyvät asiat ovat olleet esillä Liikkuva koulu -hankkeen myötä ja on tehty muun muassa välinehankintoja.
- Keskusteltiin heijastinten lahjoittamisesta. On ollut tapauksia, että päiväkodit ja koulut ovat kieltäytyneet vastaanottamasta heijastimia. Kaupungilla ei kuitenkaan tällaista linjausta ole. Asiaa selvitetään.

Ympäristökehitys

- Yhteistyötä tehdään paljon perusopetuksen kanssa.
- Kouluissa on monialainen oppimiskokonaisuus Luonnollisesti liikkeessä.
- Viisaaseen liikkumiseen liittyvää opetusaineistoa on toimitettu kouluille.
- Koulumatkaliikkinen pyritään saamaan mukaan liikuntakasvatusohjelmaan.
- Varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle asti on huomioitu viisaan liikkumisen asiat.
- Lahden kaikille kouluille on tehty koulumatkakysely (aiheina mm. kulkutapa ja liikkumisen turvallisuus eri kulkutavoilla).

Tilakeskus

- Käynnissä on aktiivinen investointivaihe.
- Liikenneasiat pyritään ottamaan huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.
- Urakat ovat eri vaiheissa ja niistä saatuja kokemuksia hyödynnetään jatkossa.

6. Sidosryhmien terveiset

Royal Cycling Team

- Lapsia ja nuoria toivotaan mukaan toimintaan.
- Vammaisneuvostossa oli keskusteltu pyöräilystä ja koulujen pyöräilykasvatuksesta.

Autoliitto

- Autoliitto järjestää Fillarimestari-pyöräilykilpailuja kouluissa.
- Ikäautoilijoiden koulutustilaisuudet järjestetään 7.11.2018 Lahdessa Rinta-Joupin tiloissa. Lisätietoja Lahden seudun osaston nettisivuilta osoitteesta <https://www.autoliitto.fi/paikallisosastot/lahden-seudun-osasto-0>

Vammaisneuvosto

- Ohjeistus aistivamman kohtaamisesta ja avustamisesta on laadittu. Ohjeistus on tarkoitettu taksinkuljettajille, mutta on hyvä tietopaketti myös kaikille muille. Opas toimitetaan liikenneturvallisuustyöryhmälle.

Poliisi

- Poliisi valmistelee uutta ennalta estävän toiminnan (EET) strategiaa, joka pitää sisällään muun muassa kyber- ja tietoturva-asioita. Strategiaan sisältyy myös arjen asioita, mukaan lukien liikenneturvallisuus. Strategia on valtakunnallinen ja jalkautetaan kaikille poliisilaitoksille.
- Poliisilla on teemavalvontaa käynnissä. Kuluvalle viikolla teemoina ovat huumausaineiden katuvalvonta ja raskaan liikenteen valvonta.

Liikenneturva (muistion liite 1)

- Tämän vuoden osalta liikenneonnettomuustilastot ovat näyttäneet ennätyksellisen hyviltä. Elokuun ja syyskuun osalta tilanne oli kuitenkin edellisvuotta heikompi. Moottoripyöräilijöitä on kuollut liikenteessä edellisvuotta enemmän.
- Päijät-Hämeessä kuluvan vuoden tilasto näyttää viime vuotta heikommalta.
- Liikenneturvalla on monipuolista aineistoa eri ikäryhmille (www.liikenneturva.fi/materiaalit).
- Alakoulujen uuteen digitaaliseen pyöräilyaineistoon liittyvää Filla&Rilla-koulutusta tarjotaan kunnille.
- Yläkouluun ja toiselle asteelle on tarjolla rattijuopumuksen vastaisen kampanjan aineistoa (#rohkee).
- Liikenneturva ryhtyy toimittamaan sähköpostitse kuudesti vuodessa työmatkaliikenteen uutiskirjettä. Sovittiin, että liikenneturvallisuuksuustyöryhmän jäsenet lisätään kirjeen jakelulistalle.
- Iäkkäille on tarjolla Liikenneluotsi-pilotti, jossa koulutetaan aktiivisia ikäihmisiä toimimaan muiden ikäihmisten liikenneturvallisuuksuasioden kouluttajana.
- Liikenneturvallisuuksuustyöryhmän jäsenille jaettiin liikenteen tapahaasteet.

Pelastuslaitos

- Ei erityisiä ajankohtaisia asioita. Toimintaa tehdään entiseen tapaan.

ELY-keskus

- Ensi vuoden talousarvioon ei ELY-keskuksen liikennevastuualueelle ole osoitettu uutta investointirahaa ollenkaan. Tilanne jatkuu siis huonona edelleen.
- Tavoitteena on käynnistää Lahden pääpyöräilyverkon päivitys vielä mahdollisesti tämän vuoden puolella. Vuoden 2012 suunnitelmaan päivitetään mukaan mm. Nastolan alue. Myöhemmässä ja toisessa vaiheessa tavoitteena on edistää myös pyöräilyviitoituksen suunnittelua Lahden alueella.
- Liikenneturvallisuuksufoorumin järjestämistä suunnitellaan Päijät-Hämeeseen. Kanta-Hämeessä foorumi on järjestetty kahdesti ja kolmatta suunnitellaan ensi keväälle. Vastaava voitaisiin toteuttaa Päijät-Hämeessä syksyllä 2019. Foorumin järjestämistä pidettiin hyvänä ajatuksena.

7. Muut asiat

Kaupungin strategia

- Kaupungin strategia laadittiin alkuvuodesta. Toteutukseen on valikoitunut viisi kärkihanketta, joista yksi keskittyy lihasvoimin ja joukkoliikenteellä liikkumiseen. Keskustavisiota tullaan päivittämään.
- Joukkoliikennettä tulisi nostaa liikenneturvallisuuksusuunnitelmatyössä enemmän esiin. Tämä huomioidaan työn esitteessä.

Yhteydenotot poliisiin

- Poliisille on tullut paljon palautetta liikennevaloista, ja asiasta on keskusteltu kaupungin kanssa.
- Vesijärvenkadusta on oltu yhteydessä myös poliisiin ja kysytty poliisin näkökulmaa. Julkisessa keskustelussa on ollut esillä paljon mielipiteitä faktatiedon sijaan.
 - o Vesijärvenkadun suunnitelmaa ei ole vielä tuotu julkisuuteen. Tällä hetkellä valmistellaan vaihtoehtoisia toteutustapoja.
- Poliisille on tullut palautetta Lahden kehätiestä.
 - o Keskikaiteettomaksi esitetylle osuudelle kehätielle pyritään hakemaan rahoitusta, jotta keskikaide saataisiin mukaan hankkeen toteutukseen.

Nuorten liikenneturvallisuus

- 11–14-vuotiaat ovat ikäryhmä, johon tulisi vaikuttaa nykyistä paremmin. Tätä nuoremmille ja vanhemmille on tarjolla liikennekasvatusta, mutta tämä ikäryhmä jää kohdennetun valistuksen ulkopuolelle. Yläkouluun siirtyminen on myös tärkeä vaikuttamisen vaihe.
- Lisäksi tulee kiinnittää huomiota, millä tavalla ja millaisella kielellä kohderyhmä tavoitetaan.

Ajankohtaiset lakiuudistukset

- Uusi ajokorttilaki tuli voimaan 1.7.2018. Lain myötä mm. pakollisen opetuksen määrää vähennettiin ja tutkinnon vaativuutta lisättiin. Ensimmäistä ajokorttia hakevan ei tarvitse enää toimittaa lääkärintodistusta, vaan oma vakuutus terveystietojensa täyttymisestä riittää. Lääkärintodistus toimitetaan, jos vakuutusta ei pysty antamaan.
- Laki liikenteen palveluista (ent. taksiliikennelaki) tuli voimaan 1.7.2018. Uuden lain myötä taksinkuljettajilta ei vaadita enää henkilökuljetusten ammattipätevyyttä. Päijät-Hämeeseen suunniteltua koulukuljettajien ammattipätevyyspäiväksi hyväksyttävää koulutuspäivää ei näin ollen kannata järjestää.
- Maantielaki muuttui 1.8.2018 alkaen ja on nykyään ”Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä”. Uusi laki sisältää 12 vuoden välein tehtävän valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, joka ohjaa tarkempaa suunnittelua.
- Uudistettu yksityistielaki tulee voimaan 1.1.2019. Yhtenä muutoksena kuntien tielautakunnat lakkautetaan ja niiden tehtävät siirtyvät ELY-keskukselle vuoden siirtymäajan jälkeen.
- Uusi tieliikennelaki on hyväksytty eduskunnassa ja astuu voimaan 1.6.2020. Lain tuomia muutoksia ovat muun muassa seuraavat:
 - o Kevyiden ajoneuvoyhdistelmien suurin sallittu nopeus on 100 km/h.
 - o Sulkuviivan väri muuttuu keltaisesta valkoiseksi.
 - o Uusia liikennemerkejä otetaan käyttöön: muun muassa kauriseläimistä varoittava merkki ja kunnan keskustan osoittava liikennemerkki.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään tiistaina 19.2.2019 alkaen klo 13. Paikkana on BW Tower.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 15.25.

Liitteet:

Liite 1. Liikenneturvan esitys

Päijät-Häme syksy 2018

Ari-Pekka Lattu

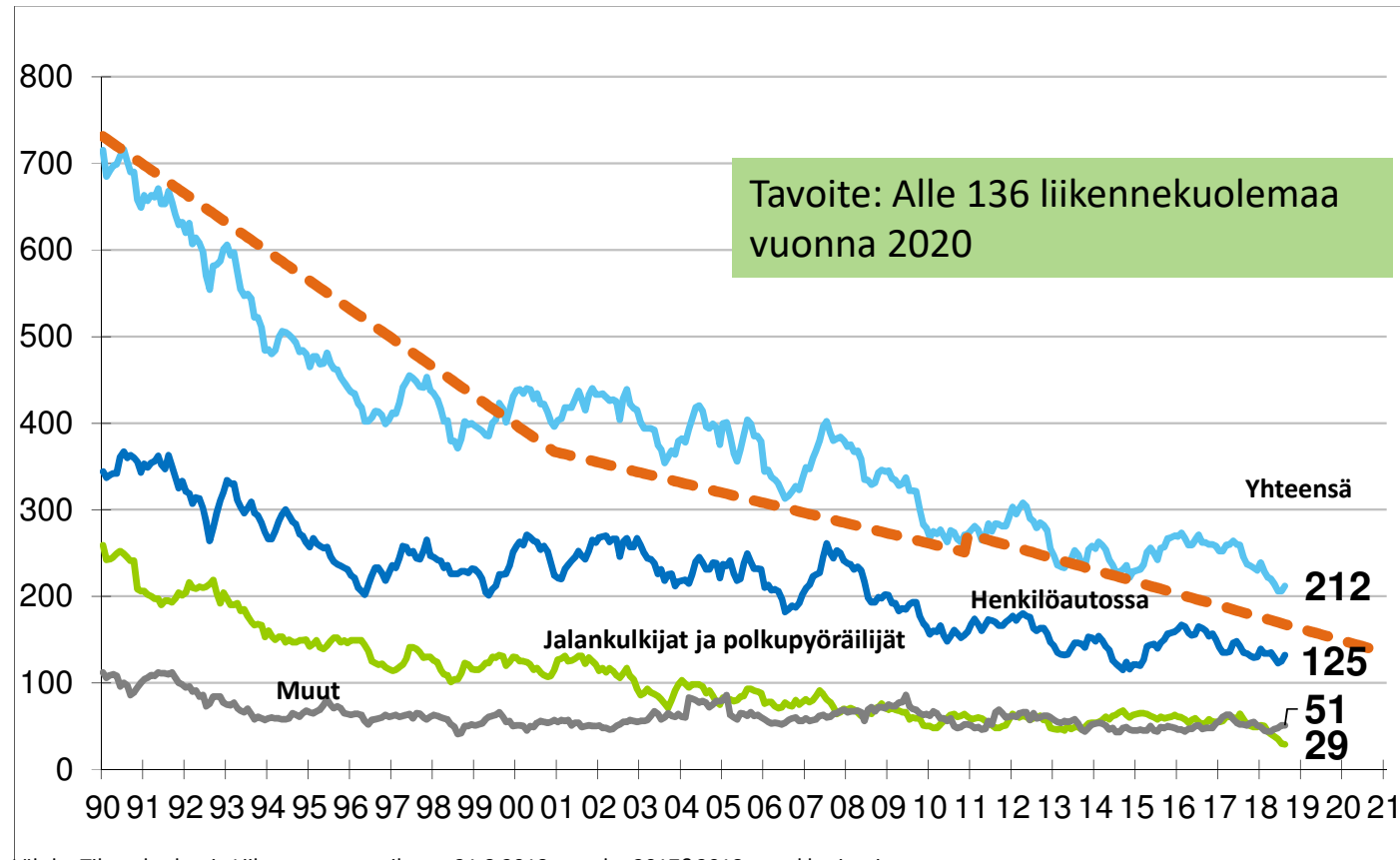
Paahteinen kesä ei aiheuttanut odotettua onnettomuuspiikkiä liikenteessä

Tiedote 19.9.2018

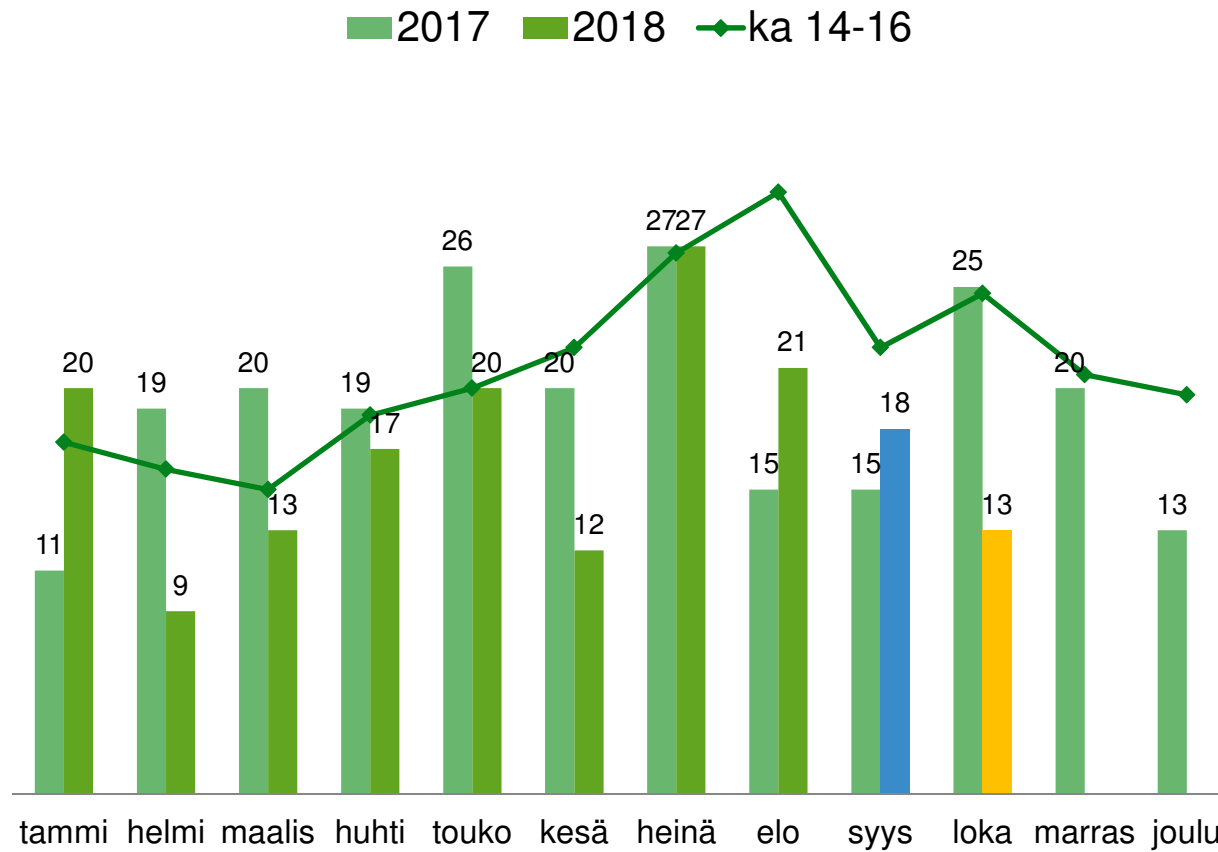
Lähde: Onnettomuustietoinstituutti

Kuolleet tienkäyttäjryhmittäin ja liikenneturvallisuuustavoite

Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva – tilanne 31.8.2018, vuodet 2017&2018 ennakkotietoja.

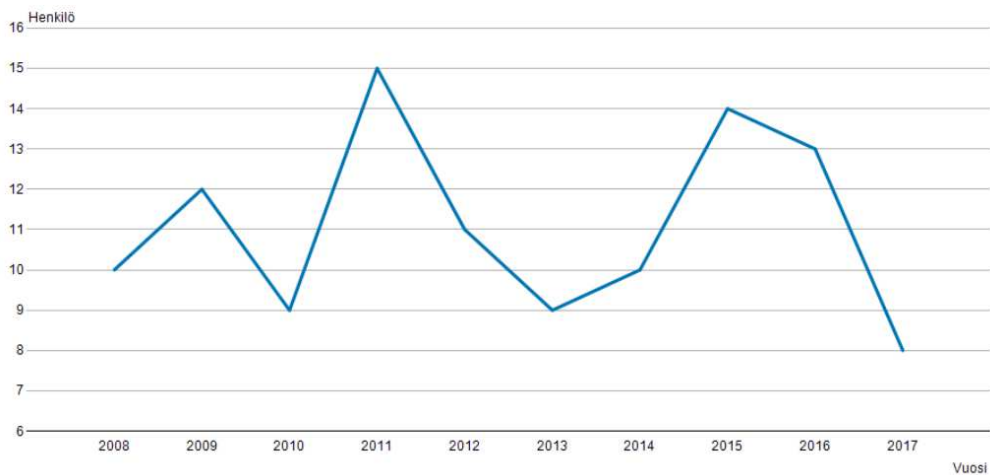
Tieliikenteessä kuolleet kuukausittain

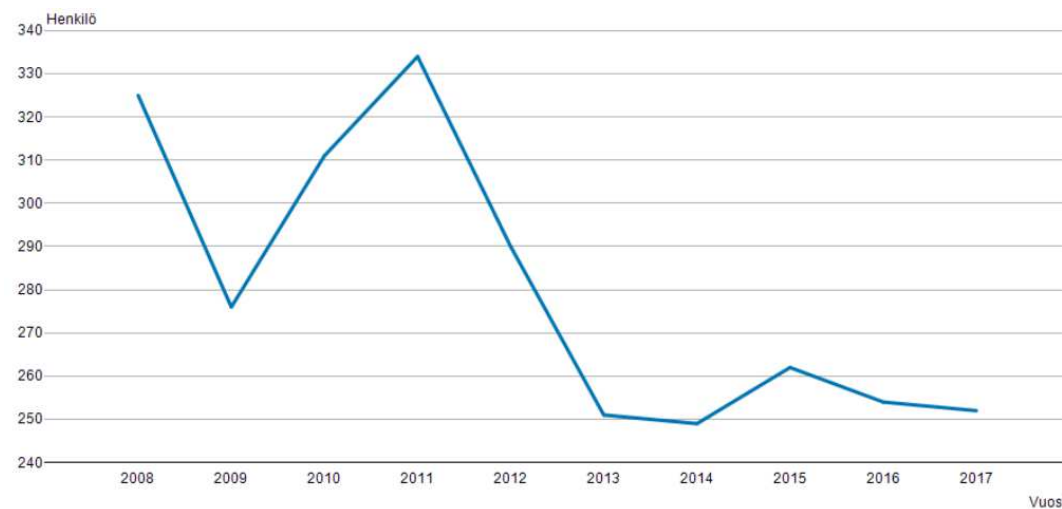
Lähde: Tilastokeskus ja Liikenneturva, 2017 & 2018 ennakkotietoja. Syyskuu 2018 sanomalehtitietoja

Liikenneturvallisuustilanne Päijät-Hämeessä

Kuolleet

Loukkaantuneet

Lähde: Tilastokeskus 9.9.2018

Syksyn mennyttä ja tulevaa...

1.9.	Auton päivä, Rinta-Jouppi	16.10.	Irtolaiset, iäkäs luento
1.9.	Auton päivä, Villähde	17.10.	Senioreiden hyvinvointipäivä
7.9.	Kalkkisten kyläpäivä	18.10.	Opifest, Heinolan Salpaus
7.9.	Kokonaisturvallisuusmessut	19.10.	Myllyojan koulu, Taito-päivä
8.9.	Kokonaisturvallisuusmessut	20.10.	Turvaistuin Road Show
11.9.	Pohjoisten alueiden eskareiden	24.10.	YK:n päivä, Nastola
12.9.	Fillarimestari kilpailu	30.10.	Mielenterveys kuntoutujat
13.9.	Myllypohjan a-a	31.10.	Perhekerho, Heinola
22.9.	Ympäristökylä, Lanun aukio	13.11.	Vesijärvenkadun katuraati?
28.9.	Valon ja musiikin juhla, Huovilanpuisto	21.11.	läkäsluento, Asikkala
29.9.	Perheen päivä, Sammonkatu	24.11.	Päivä paloasemalla, Lahti
3.10.	Anianpellon eskaritapahtuma	29.11.	Joulupolku, Sysmä
9.10.	Padasjoki, iäkästapahtuma	1.12.	Lasten joulumaa
10.10.	Asikkala, iäkästapahtuma		
10.10.	LINK iäkäsluento		
11.10.	Vanhustenviikon tapahtuma, Kärkölä		

Elinikäinen liikennekasvatus

Materiaaleja, koulutusta ja yhteistyötä Liikenneturvan kanssa

▼ Alle kouluikäiset

- ▼ Neuvoloiden kautta Lapsi autossa ja Lapsi liikenteessä materiaalit
- ▼ Varhaiskasvatusmateriaalit, henkilöstökoulutukset sekä kouluttaja vanhempainiltoihin

▼ Koulujen liikennekasvatus

- ▼ Materiaalit liikennekasvatukseen, henkilöstökoulutukset, vanhempainillat
- ▼ Filla&Rilla 3. – 6. -luokkalaisten pyöräilykasvatukseen
- ▼ #Rohkee -toimintamallit yläkouluun ja toiselle asteelle

▼ Nuoret

- ▼ Materiaalit (esim. yläkoululainen liikenteessä, turvallisesti harrastuksiin), henkilöstökoulutukset

Elinikäinen liikennekasvatus

Materiaaleja, koulutusta ja yhteistyötä Liikenneturvan kanssa

▼ Aikuiset

- ▼ Työmatkaliikenne yhteistyön markkinointi
 - ▼ [asiakaskirje](#)
- ▼ Työsuojeluhenkilöstön koulutukset

▼ Iäkkäät

- ▼ Materiaalit, henkilöstökoulutukset, teematilaisuudet
- ▼ Autoilijan itsearviointioppaat esimerkiksi terveyskeskusten odotustiloihin tai itsehoitopisteille
- ▼ [Pilottikokeilu liikenneluotsista](#)

Snäppääminen ilman filtteriä on kuin pyöräily ilman kypärää - kypäräjulisteita

- ▼ moni nuori suhtautuu pyöräilykypärän käyttöön myönteisesti,
- ▼ Yläkouluikäisille suunnitellut pyöräilykypäräjulisteet kannustavatkin nuoria turvallisiin valintoihin: pitämään päänsä ja käyttämään kypärää pyöräillessään.
- ▼ Neljässä herkullisessa värissä tulevat julisteet ovat tilattavissa Liikenneturvan sivuilta maksutta

Työmatkaliikenteen uutiskirje

- ▼ Tarjoaa työpaikoille ajankohtaista tietoa ja vinkkejä työmatkaliikenteen turvallisuuden parantamiseksi kätevässä muodossa.
 - ▼ Esim. [info-tv -materiaalit](#) eri kieliversioineen→
- ▼ Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa suoraan sähköpostiin, josta on helppo jakaa sisältöä eteenpäin yrityksesi henkilöstölle.
 - ▼ Tällaiselta se näyttää: katso esimerkiksi [Työmatkaliikenteen uutiskirje 3/2018](#).
- ▼ Tilaa uutiskirje [tästä linkistä](#) tai osoitteesta www.liikenneturva.fi/tyoliikenteenuutiskirje.
 - ▼ Voit tilata uutiskirjeen myös lähettämällä sähköpostia osoitteeseen arimo.laakkonen@liikenneturva.fi.

Liikenneluotsitoiminnan pilottikokeilut

- ▼ **Tavoite:** Edistää 65 vuotta täyttäneiden liikenneturvallisuuutta vertaistoiminnalla.
- ▼ **Liikenneluotsit:** Esim. eläkeläisjärjestöjen jäsenet, vapaaehtoiset sekä muulla tavalla yhteisössään aktiiviset henkilöt.
- ▼ **Toiminta:** Nostavat esille liikenneturvallisuusaiheisia teemoja yhteisöissään yhden vuoden aikana. Valitsevat itse laajuuden ja ajankohdan. Yksinkertaisimmillaan esim. heijastimen käytöstä muistuttaminen syksyllä.
- ▼ **Perehdytys:** Liikenneluotseille järjestetään aloitustilaisuus ja mahdollinen välitapaaminen sekä lähetetään neljä teemakirjettä vuoden aikana.

Aloitustilaisuus (koska tahansa vuoden aikana, suosituskesto 2 h)

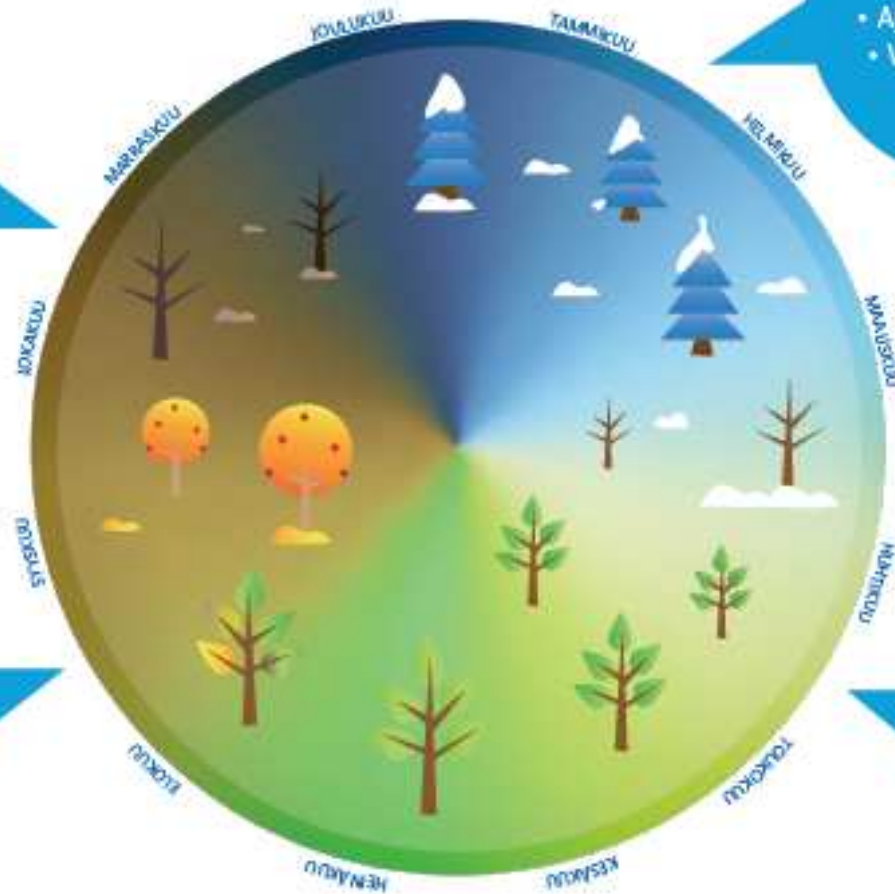
- Turvallinen liikkuminen liikenteessä jalan, pyörällä ja autolla
- Liikenneluotsina toimiminen omassa yhteisössä

Teemakirje
(loka-marraskuu)

- Ajankohtainen teema
- Vinkkejä käsittelyyn

Teemakirje
(elo-syyskuu)

- Ajankohtainen teema
- Vinkkejä käsittelyyn

Teemakirje
(tammi-helmikuu)

- Ajankohtainen teema
- Vinkkejä käsittelyyn

Teemakirje
(huhti-toukokuu)

- Ajankohtainen teema
- Vinkkejä käsittelyyn

Välitä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Liikenteen tapahaaste

- ▼ Kampanjan kotisivulla on liikenteen tapahaastekone, jolla voit haastaa itsesi opettelemaan uutta turvallista liikkumistapaa: <https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/naeihminen>
- ▼ Digihaastepyörä: <http://extrat.liikenneturva.fi/haastepyora/>
- ▼ n. 40 % päivittäisestä toiminnasta automatisoituneita tapoja, eikä todellista päätöksentekoa.
- ▼ Tavan muodostuminen kestää päivittäin toistettuna 20-80 päivää, riippuen kuinka monimutkaisesta toiminnasta on kyse.
- ▼ Muutosmalli tavoille:
 - ▼ Tunnista rutiini: ”Ajan lievää ylinopeutta jatkuvasti.”
 - ▼ Testaa, mikä siinä toimii palkkiona: ”Heikko tunne siitä, että pääsen nopeammin perille.”
 - ▼ Eristä toiminnan aloittava vihje: ”Kiireen tunne.”
 - ▼ Tee suunnitelma muutokselle: ”Lähden viisi minuuttia aiemmin liikkeelle.”

Haaste ryhmälle:

